

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОНОМІКИ, ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ,
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПРАВА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**TOPICAL ISSUES OF ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING,
MANAGEMENT AND LAW: THEORY AND PRACTICE**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**2 серпня 2019 р.
August 2, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОНОМІКИ,
ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
ПРАВА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**TOPICAL ISSUES OF ECONOMICS, FINANCE,
ACCOUNTING, MANAGEMENT AND LAW:
THEORY AND PRACTICE**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**2 серпня 2019 р.
August 2, 2019**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Актуальні питання економіки, фінансів, обліку, менеджменту та права: теорія і практика: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 2 серпня 2019 р.): у 2 ч. – Полтава: ЦФЕНД, 2019. – Ч. 1. – 65 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання економіки, фінансів, обліку, менеджменту та права: теорія і практика» з:

Білоцерківський національний аграрний університет

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

ДВНЗ «Могилів-Подільський монтажно-економічний коледж»

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Державний університет інфраструктури та технологій

Житомирський національний агроекологічний університет

Запорізький національний університет

ЗОШ II-III ст. № 69 м. Харків

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут економіки промисловості НАН України

Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України

Ірпінський державний коледж економіки та права

Київський університет імені Бориса Грінченка

Луганський Центр розвитку місцевого самоврядування

Львівський державний університет внутрішніх справ

Міжнародний університет фінансів

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності ім. академіка В. В.

Сташиса Національної академії правових наук України

Національна академія внутрішніх справ МВС України

Національний авіаційний університет

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

Національний транспортний університет

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Національний університет «Львівська політехніка»

Національний університет «Одеська морська академія»

Національний університет «Одеська юридична академія»

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Національний університет державної фіскальної служби України

Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова

Одеський державний екологічний університет

Полесский государственный университет

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

Рівненський НДЕКЦ МВС України

Тернопільський національний економічний університет

Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка

ТОВ «ВІН-ГРУП»

Український державний університет залізничного транспорту

**Уманський національний університет садівництва
Університет економіки та права «КРОК»
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця
Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова
Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького
Ягеллонський університет**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань економіки, фінансів, обліку, менеджменту та права.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: економіки та управління національною економікою; економіки та управління підприємствами; екологічної економіки і сталого розвитку; економіки торгівлі та послуг; економіки промисловості; підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; розвитку продуктивних сил і регіональної економіки; туризму та готельно-ресторанної справи; бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; фінансів, банківської справи, страхування; математичних методів, моделей та інформаційних технологій в економіці; маркетингу; менеджменту; публічного управління та адміністрування; правового забезпечення державного управління та місцевого самоврядування; історії та теорії держави та права, філософії права; цивільного права та процесу, сімейного права, житлового права, міжнародного приватного права; трудового права та права соціального забезпечення; адміністративного права та процесу, фінансового права, інформаційного права; кримінального права, кримінально-виконавчого права, кримінології, кримінального процесу, криміналістики.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА ТОРГІВЛІ ТА ПОСЛУГ SECTION 1. ECONOMICS OF TRADE AND SERVICES	7
<i>Кащена Н. Б.</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ.....	7
СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ SECTION 2. ECONOMICS OF INDUSTRY	9
<i>Москалюк М. М., Москалюк Н. В.</i> ЗАГАЛЬНИЙ НАРИС ОБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ	9
СЕКЦІЯ 3. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА SECTION 3. DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE FORCES AND REGIONAL ECONOMICS	11
<i>Андрусяк Н. О.</i> ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ РЕГІОНУ	11
СЕКЦІЯ 4. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА SECTION 4. TOURISM AND HOTEL-RESTAURANT BUSINESS	13
<i>Альтгайм Л. Б.</i> ЗНАЧЕННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ	13
СЕКЦІЯ 5. ЕКОЛОГІЧНА ЕКОНОМІКА І СТАЛИЙ РОЗВИТОК SECTION 5. ECOLOGICAL ECONOMICS AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT	15
<i>Serbov M. G.</i> METHODOLOGICAL APPROACHES TO DEVELOPING PROGRAMS FOR BALANCED AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT ECONOMY-AND-ECOLOGY SYSTEMS IN UKRAINIAN WATER BASINS	15
СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ SECTION 6. ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES	19
<i>Аліреза Аболхасанзад</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА».....	19
<i>Аскеров Т. Т.</i> ПРИНЦИПИ ОЦІНКИ АДАПТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ.....	20

Григоренко Р. В. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ СПІВВІДНОШЕННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО МАРКЕТИНГУ ТА ЯКОСТІ АВТОСЕРВІСНИХ ПОСЛУГ	22
Желуденко К. В. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	23
Рязановська В. В. ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО УПРАВЛІННЯ МАЛОДІЯЛЬНИМИ ДІЛЯНКАМИ ТРАНСПОРТУ	25
Скоробогатова Н. Є. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ІНДУСТРІЇ 4.0 ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	26
Тарашевський М. М., Боняр С. М. КОНЦЕПЦІЯ ТРОХ ЛІНІЙ ЗАХИСТУ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВА	28
Форицова В. О. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ КОМПАНІЇ ІВМ	31
СЕКЦІЯ 7. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ SECTION 7. ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND EXCHANGE ACTIVITIES	33
Ковальчук С. М. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНОГО СТИМУЛЮВАННЯ РОБІТНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА	33
Коденко Н. М. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	35
Корутко М. USE OF CHAT-BOTS IN BUSINESS: BENEFITS AND RISKS	38
Пархоменко Л. А. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗБУТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ..	39
СЕКЦІЯ 8. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ SECTION 8. FINANCE, BANKING, INSURANCE	42
Злобіна К. С. ПЕРСПЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ПРОГНОЗУВАННЯ	42
Кочерган С. С. СТРУКТУРА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ.....	43
Petrushka O. V., Shuliuk B. S. PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE MEDICAL INDUSTRY: SOCIO-ECONOMIC EFFECTS	46

<i>Саленко О. В.</i> ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ПОКАЗНИКАМИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ І РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ....	47
<i>Семіколенова С. В., Фоменко О. М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НЕОЛІБЕРАЛЬНИХ ПОГЛЯДІВ У МОНЕТАРНУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ.....	49
СЕКЦІЯ 9. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ SECTION 9. PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION	51
<i>Гаєвський І. В.</i> АНАЛІЗ ОСНОВНИХ КОНЦЕПЦІЙ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ	51
<i>Постулін О. С.</i> ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН: ОСНОВНІ АСПЕКТИ.....	52
<i>Прав Р. Ю.</i> ШЛЯХИ ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ПРОПАГАНДІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	54
<i>Терещенко М. М.</i> ОСНОВНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....	56
СЕКЦІЯ 10. ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ SECTION 10. LABOUR LAW AND SOCIAL SECURITY LAW	58
<i>Юзьків С. Л.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ТА ОСНОВНІ НОВАЦІЇ У ПРОЕКТІ ЦЬОГО КОДЕКСУ	58
СЕКЦІЯ 11. ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК SECTION 11. ECONOMICS OF AGRICULTURE AND AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX.....	60
<i>Степасюк Л. М.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	60
СЕКЦІЯ 12. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО, МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО SECTION 12. CIVIL LAW AND PROCEDURE, FAMILY LAW, HOUSING LAW, INTERNATIONAL PRIVATE LAW.....	62
<i>Таркін В. П.</i> ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ЦИФРОВОГО ПІДПИСУ	62
<i>Шемонаєв В. Ю.</i> ТРУДНОЩІ У РАЗІ ЗАГАЛЬНОЇ АВАРІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	63

Москалюк М. М.

д. і. н., професор
кафедри історії України, археології та
спеціальних галузей історичних наук
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,

Москалюк Н. В.

к. п. н., викладач
кафедри ботаніки та зоології
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

ЗАГАЛЬНИЙ НАРИС ОБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

У зазначений період найпоширенішими галузями обробної промисловості України були: цукрова, горілчана, борошномельна і тютюнова. Разом з об'єктивними факторами, дією економічних законів ринкового суспільства існував і суб'єктивний – протекційна політика уряду. Суб'єктивний чинник у Російській імперії був досить дієвим. У свою чергу, підприємницькі кола під опікою уряду, активно тиснули на держапарат, змушували його поглиблювати ринкові перетворення. Політика насадження і патронату у пореформену добу об'єктивно сприяла швидкому розвитку обробної промисловості.

Реформа 1861 р. розчистила ґрунт для утвердження ринкової економіки в Росії, а отже і в Україні. Після реформи зберігалися пережитки кріпосництва. Реформа відкрила широкі можливості для розвитку ринку. У пореформенні десятиріччя здійснювалися такі економічні перетворення, які в деяких країнах Європи тривали цілі століття. Це було цілком закономірно, тому що в Росії використовувалися результати технічного прогресу, готові організаційні форми виробництва, іноземний капітал.

У 60-х роках ХІХ ст. по всій Україні, за неповними даними, налічувалося 2147 промислових підприємств (без винокурних), з кількістю робітників до 85800 чоловік [3, с. 8].

Одним з важливих факторів, що значною мірою зумовили високі темпи розвитку обробної промисловості в 90-ті роки ХІХ ст., було прискорене будівництво залізниць. Важливе значення мали також протекційний заборонений митний тариф 1891 р., державні замовлення, приплив іноземного капіталу та ін. [1, с. 77]. Швидкими темпами зростала кількість робітників. Якщо у 1860 р. їхня кількість в Україні становила 85,5 тис., а на початку ХХ ст. – 360 тис. чоловік.

В Україні у пореформенний період неухильно зростала кількість промислових підприємств та сума вартості виробленої ними продукції. Так, якщо у 1869 р. в Україні нараховувалося 3712 фабрик і заводів, то в 1897 р. їх уже було 8063. Тобто число їх зросло більше, ніж у два рази. За цей час вартість фабрично-заводського виробництва збільшилася з 71,5 млн крб. до 439,2 млн крб., або більше, як у шість разів [2, с. 20 – 21]. Ці дані свідчать про те, що зростання промисловості України відбувалося, в основному, не за рахунок збільшення кількості промислових підприємств, а внаслідок створення нових потужних підприємств і розширення виробництва на існуючих підприємствах.

З року в рік зростало число новозбудованих підприємств. Згідно із «Списком фабрик і заводів» за 1902 р., в Україні з 2424 найбільших підприємств було побудовано: у 1861 – 1880 рр. – 505 (20,8 %), 1881 – 1890 рр. – 469 (19,4 %) і 1891 – 1900 рр. – 1043 (43 %). Найбільше новозбудованих підприємств припадало на Катеринославську губернію. Тут такі

підприємства на 1900 рік становили 61,5 %. Це було пов'язано із швидким розвитком промисловості, зокрема, важкої індустрії на півдні України [2, с. 21].

Швидкий розвиток ринкових відносин в обробній промисловості України обумовив зростання її питомої ваги в промисловому виробництві Росії. Згідно з даними за 1884 р. на Україну припадало 20 % загальної кількості промислових підприємств Російської імперії і 22,5 % вартості виробленої ними продукції, а в 1897 р. – близько 21 % підприємств всієї імперії і понад 15 % вартості їх продукції.

Революція 1905 – 1907 рр. похитнула основи панування не лише поміщиків і самодержавства, а й великих промисловців. Підприємницька активність послабилася. Зменшилися вкладання коштів у господарство, що призвело до обмеження витрат на переустаткування і тим більше на нове будівництво. Зросли вимоги щодо повернення вкладів з приватних акціонерних банків і ощадних кас. За цих умов неминучим стало зниження промислового виробництва і товарообороту, що перервало розпочате в 1904 р. пожвавлення економіки.

Зростання виробництва в 1906 – 1907 рр. в одних галузях обробної промисловості поєднувалося із застоєм в інших. Проте вже наприкінці 1907 р. торгово-промислова кон'юнктура почала погіршуватися. А в 1908 – 1909 рр. з'явилися ознаки чергової економічної кризи в легкій промисловості. Її особливістю було те, що їй не передувало загальне піднесення промисловості. Наприкінці 1909 р. намітилося пожвавлення в промисловості, а вже в 1910 р. почалося промислове піднесення. Воно було зумовлене рядом врожайних років. Приплив вільних капіталів в обробну промисловість сприяв збільшенню основних капіталів приватних акціонерних товариств.

Промислове піднесення було пов'язане також з підготовкою до назріваючої Першої світової війни. Царський уряд асигнував великі кошти на підготовку до війни, на побудову військових заводів і т. д. Упродовж 1909 – 1910 рр. на будівництво військово-морського флоту і стратегічних залізниць було асигновано понад 375 млн крб. [3, с. 110 – 111].

Упродовж 1900 – 1913 рр. Російська імперія, в тому числі й Україна, піднялася на більш високий щабель індустріального розвитку: промислова продукція в країні зросла у 2 рази, а кількість робітників у промисловості – в 1,5 рази. Однак, для докорінних змін в економіці країни цього було недостатньо. У 1913 р. в імперії у загальному обсязі продукції промисловості і сільського господарства на частку промисловості припадало 40 %. Стосовно України, цей показник був дещо кращим – 48,2 %. Промислове піднесення в 1910 – 1913 рр. було перерване Першою світовою війною.

Отже, фабрично-заводська промисловість у більшості регіонів України розвивалася слабо, натомість, потужний розвиток мала обробна промисловість: цукрова, винокурна, тютюнова, борошномельна. Тому на правобережжі поширеним було цукроваріння та винокуріння. У поміщицьких господарствах лівобережжя розвивалися обробні галузі, що давали можливість оптимального використання продуктів землеробства: бурякоцукрові, винокурні, пивоварні заводи, млини. На півдні домінувало землеробство, обробні ж галузі відігравали другорядне значення. Промислова переробка сільськогосподарських культур була представлена винокурінням та борошномельством. Саме промислова продукція приносила підприємцям найвищі прибутки. Фабрично-заводська промисловість підкоряла собі селянські промисли, витісняла міське ремесло, Вона стала визначальним фактором порайонної промислової спеціалізації. Всі наведені дані про кількість обробних підприємств, вартість виробленої ними продукції, чисельність фабрично-заводських робітників переконливо говорять про велику і значну роль українських губерній в промисловому виробництві Російської імперії.

Список літератури

1. Сегеда А. П. Розвиток і зміни в структурі найважливіших галузей промисловості України в 90-х роках XIX ст. *Історія народного господарства та економічної думки Української РСР : Республіканський міжвід. зб. наук. праць.* 1982. Вип. 15. С. 77 – 81.

2. Гуржій І. О. Україна в системі всеросійського ринку 60 – 90-х років XIX ст. Київ : Наукова думка, 1968. 192 с.

3. Нестеренко О. О. Розвиток капіталістичної промисловості і формування пролетаріату на Україні в кінці XIX і на початку XX ст. Київ : Держполітвидав УРСР, 1952. 180 с.